

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації

Затверджено на засіданні кафедри
зарубіжної преси та інформації факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 15 від 25.06.2024 р.)

Завідувач кафедри –
доктор наук із соціальних комунікацій,
професор Мар'ян ЖИТАРЮК

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НАЦІОЛОГІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ»,

що викладається в межах ОПП «Міжнародна журналістика»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

для здобувачів зі спеціальності 061 – **журналістика**

Назва курсу	«Націологія та інформація»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Лильо Тарас Ярославович , кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації. Мельник Юрій Ігорович , кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент. Балда Тарас Романович , викладач кафедри зарубіжної преси та інформації.
Контактна інформація викладачів	Taras.Lylo@lnu.edu.ua , https://journ.lnu.edu.ua/employee/lylo-t-ya , https://orcid.org/0000-0003-1673-6648 , https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=ERfBGtA_AAAAJ , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 306
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять, а також за попередньою домовленістю. Можливі й онлайн консультації через Zoom, Skype, Вайбер, Месенджер або подібні ресурси. Для погодження додаткового часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або у приват соціальних мереж.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/sylabus-lylio-Natiology-Information
Інформація про курс	Дисципліна «Націологія та інформація» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 061 – журналістика для освітньої програми «Міжнародна журналістика», яка викладається в 2 семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Об’єктом вивчення дисципліни є сучасні зарубіжні та українські ЗМІ. Предметом вивчення курсу є особливості висвітлення/аргументації національних та міжнаціональних проблем у ЗМІ.
Мета та цілі курсу	Мета – дати студентам базові націологічні знання, що допоможуть зрозуміти значення і призначення національного фактору в процесах національної ідентифікації, особливо в умовах інформаційного суспільства, збагнути цілісність світу як “єдності у множинності”, яка є гарантом міжнаціонального комунікаційного процесу (полілогу). Цілі (завдання) навчальної дисципліни: виявити особливості актуалізації національного чинника в сучасних ЗМІ; проаналізувати взаємозумовленість та взаємоузгодженість концептів “права людини” і “права нації” та їхнє трактування у ЗМІ; навчитися виявляти причини ксенофобії у суспільстві та коректно представляти їх у ЗМІ; з’ясувати значення комунікаційних особливостей мови для національної ідентифікації особи; визначити функції національної ідентичності та специфіку медійного впливу на неї; окреслити миротворчий потенціал віртуалізованого комунікаційного простору (міжнаціональний рівень); охарактеризувати явище інформаційної мобільності нації; виявити специфіку медіатизації національних реальностей в умовах глобалізації комунікаційного простору.

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">БАЗОВА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бочковський О.І. Націологія. – Мюнхен, 1991-1992. – 338 с. 2. Вовканич С. Інформація, інтелект, нація. – Львів: Місіонер, 1999. – 414 с. 3. Лильо Т. Світоглядна журналістика (навчальний посібник). – Львів: ПАІС, 2010. – 152 с. 4. Лильо Т. Комунікація, ідентичність, глобалізація. – Львів, 2004. – 138 с. 5. Касьянов Г. Теорії нації та націоналізму. – К, 1999. – 352 с. 6. Націоналізм. Антологія. – К., 2000. – 858 с. <p style="text-align: center;">ДОПОМІЖНА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джеймс Нахтвей: погляд на війну через об'єктив. URL: https://ua.euronews.com/2016/10/21/james-nachtwey-we-must-think-deeply-befor-e-people-commit-to-war 2. Фаллачі О. Злість і гордість. URL: https://www.e-reading.club/bookreader.php/59336/Fallachi_-_Yarost%27_i_gordost%27.html 3. Юліуш Мерошевський Ю. Російський “польський комплекс” і простір УЛБ. URL: http://shron2.chtyvo.org.ua/Antolohiia/My_ne_ie_ukrainofilamy_Polska_politych_na_dumka_pro_Ukrainu_i_ukraintsiv_Antolohiia_tekstiv.pdf 4. Маєвський Ю. Листа до редакції [“Культури”]. URL: http://shron2.chtyvo.org.ua/Antolohiia/My_ne_ie_ukrainofilamy_Polska_politych_na_dumka_pro_Ukrainu_i_ukraintsiv_Antolohiia_tekstiv.pdf 5. Мейс Дж. Повість про двох журналістів. URL: https://day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-cuspilstvo/povist-pro-dvoh-zhurnalistiv 6. Catherine L. Caldwell-Harris. Our Language Affects What We See. Scientific American, 15.01.2019. URL: https://zbruc.eu/node/86903 7. <p style="text-align: center;">МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лильо Т. Світоглядна журналістика (навчальний посібник). – Львів: ПАІС, 2010. – 152 с.
<p>Тривалість та обсяг курсу</p>	<p>3,5 кредити, загальний обсяг 120 год. З них: 64 год. аудиторні (32 год. лекційних, 32 год. практичних занять, 56 год. – самостійна робота).</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p style="text-align: center;">Очікувані результати навчання</p> <p>Курс дасть можливість молодим фахівцям <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні концепції нації та коректно їх представляти у ЗМІ; - що таке національний інформаційний простір; - що таке інформаційна мобільність нації; - як грамотно висвітлювати міжнаціональні та національні проблеми у ЗМІ; - специфіку інформаційної монополізації та гомогенізації комунікаційного простору; <p>У процесі навчання слухачі повинні набути певних знань, щоб <i>уміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ефективно використовувати потенціал віртуального комунікування задля примирення на міжнаціональному та міжетнічному рівні; - правильно поширювати національні цінності в глобальному комунікаційному

	<p>просторі; - визначити статус і повноваження національних держав в епоху інформаційної глобалізації; - коректно висвітлювати у ЗМІ проблему ксенофобії.</p>
Ключові слова	Інформаційна мобільність нації, національна ідентичність, ЗМІ, національна ідея, глобалізація.
Формат курсу	Очний
Теми	Див. «Схема курсу».
Підсумковий контроль, форма	Залік за результатами роботи на семінарських та презентації проєкту наприкінці семестру.
Пререквізити	Відповідно до структурно-логічної схеми ОПП. Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з журналістикознавчих дисциплін, зокрема, з циклу професійної та практичної підготовки, прочитаних у попередніх семестрах, достатніх для сприйняття категоріального і предметного апарату.
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекція-обговорення, практичне, дискусія, групова робота, консультування, проблемно-пошукові диспути на основі реальних подій та ситуативного моделювання, презентації проєктів.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Викладач оцінює роботу студента за 100-бальною шкалою:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 80 балів – за участь у практичних заняттях (16 занять по максимум 5 балів за одне заняття); ● 20 балів за презентацію проєкту. <p>Академічна доброчесність: Очікується, що студентські роботи будуть самостійними, оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших авторів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Слухачі повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку вони зобов'язані дотримуватися усіх строків, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надає виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам.</p>
Контрольні питання і завдання	<p>Підготовка проєкту передбачає:</p> <p>I. Студент/студентка обирає будь-яку країну.</p> <p>II. Створює презентацію з таких частин:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) коротко основні дані про обрану країну (візитка: населення, площа, форма правління, устрій) – 1-2 слайди; 2) коли і в яких умовах обрана країна стала незалежною (2-3 слайди); 3) основні риси менталітету корінного народу цієї країни – 5-6 слайдів; 4) що і як пишуть українські ЗМІ про цей народ (аналіз кількох публікацій,

	4-5 слайдів). 5) список використаної літератури – 1 слайд (або більше).
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ, АБО СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НАЦІОЛОГІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ»

№ з/п	Тема, план, короткі тези	Форма роботи	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, години самостійної роботи	Термін виконання
Змістовий модуль 1. «Інформаційний чинник в процесі утвердження національної ідентичності»					
1	Вступ. Націологія як наука. Значення ЗМІ в утвердженні національних інтересів.	Лекція (2 год.)	Бочковський О.І. Націологія. – Мюнхен, 1991-1992. – 338 с. Панченко В. Націологія за Ольгердом Бочковським // День. – 2002. - №205. URL: https://day.kyiv.ua/article/ukrayna-incognita/natsiolohiya-za-olherdom-bochkovskym	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 3,5 год.	1-й тижд.
2	Актуальність національних і міжнародних питань та їх актуалізація у ЗМІ.	Лекція (2 год.)	Ганжуров Ю. До питання актуалізації концептів національної пам'яті. URL: https://old.uinp.gov.ua/publication/do-pitannya-aktualizatsii-kontseptiv-natsionalnoi-pam-yati Бобрицький, Л.Актуальні проблеми національної безпеки України в контексті сучасних цивілізаційних викликів // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 18. Економіка і право. Випуск 21. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/22976	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 3,5 год.	1-й тижд.
3	Способи актуалізації основних дилем націології у ЗМІ.	Практичне (4 год.)	1. Дашкевич Я. Націоналізм і демократія // Українські проблеми. — Київ, 1994. — № 3. http://maidan.org.ua/arch/arch2001/993400010.html 2. Майкл Кеннеді. Історична спадщина та громадянське суспільство: альтернативні нації в Східній Європі (підрозділ «Мораль, історична спадщина та громадянське суспільство») http://prima.lnu.edu.ua/Subdivisions/um/um1/Statti/5-kennedi%20michel.htm 3. Антоніна Колодій. “Демократичний націоналізм і лібералізм про права нації і права особи” // Українські варіанти. – 1997. – № 2. – С.	1. Актуальність національних питань. Основні приклади, причини. 2. Чи справедливо звинувачувати націю як суб'єкт історії у дегуманізації світу (війни, криваві конфлікти...) а) підхід Ісаїя Берліна до генези національно-визвольних рухів; б) підхід М. Бердяєва (про доцільність протиставлення буття національного і буття людства). 3. Націоналізм і демократія: протистояння чи гармонія? Погляд Ярослава Дашкевича. 4. Громадянське суспільство vs націоналізм: протистояння дискурсів за Майклом Кеннеді. 5. Права людини і права націй: чи можна реалізувати перші без других? Чому?	2-й тижд.

			<p>46-61. (розділ 7) https://political-studies.com/?p=420</p> <p>4. Франко І. Поза межами можливого http://ukrclassic.com.ua/katalog/f/franko-ivan/2126-ivan-franko-poza-mezhami-mozhливого</p> <p>5. Берлін І. Уявлення про націю та його різновиди. [Сміт Ентоні Д. Культурні основи націй. Ієрархія, заповіт і республіка. — К., 2009. — С. 31-50.]– Режим доступу: http://litopys.org.ua/smith/smc03.htm</p>	<p>6. Інтернаціональні ідеали в інтерпретації Івана Франка. 7. Концепції етнічної та політичної нації: оптимальна модель для України.</p> <p>Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 2,5 год.</p>	
4	Національна ідея у ЗМІ. Інформаційна мобільність нації як українська ідея.	Лекція (2 год.)	<p>1. Вовканич С. Інформаційна мобільність нації як українська ідея // Політологічні читання. – 1994. – №4.</p> <p>2. Іван Павло П. Пам'ять та ідентичність (Стаття “Ідеології зла”). – Львів, 2005.</p> <p>3. Мойсеїв І. Національна ідея: ідеалізм і прагматика („І мертвим, і живим...” Т. Шевченка) // Сучасність. – 1995. – № 9.</p> <p>4. Думанский Д. Не путать силу с насилием. Украина может помочь мощная идеология // Киевский телеграфъ. – 2007. – 6-12 апр.</p>	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 3,5 год.	3-й тижд.
5	Проблема «національної ідеї» у ЗМІ.	Практичне (2 год.)	Та, що до лекції.	<p>1. Різновиди та функції ідеології. Ідеології зла.</p> <p>2. Національна ідея: визначення, призначення.</p> <p>3. Інформаційна мобільність нації як українська ідея.</p> <p>4. Ідеалізм і прагматика національної ідеї: пошук пріоритетів.</p> <p>5. Ідеологічні пріоритети, основні ідеологеми сучасної журналістики.</p> <p>6. Аргументи противників національної ідеї (на прикладі радіопередачі Бориса Парамонова (“Радіо Свобода”).</p> <p>7. Стратегія і призначення деідеологізації та участь ЗМІ у цьому процесі.</p>	3-й тижд.
6	Мова глобального комунікаційного процесу і лінгвістичне детермінування національної дійсності	Лекція (2 год.)	<p>1. Ковалів П. Мова – основна ознака нації // Збруч. – Режим доступу: https://zbruc.eu/node/93661</p> <p>2. Кралюк П. Феномен мовного протесту, або мимовільні нащадки Олександра Потебні. – Режим доступу: https://www.radiosvoboda.org/a/24651937.htm</p> <p>3. Теорія лінгвістичної відносності Сепіра–Ворфа. –</p>	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 3,5 год.	4-й тижд.

			<p>Режим доступу: https://mutlyk.blogspot.com/2013/04/blog-post.html</p> <p>4. Як мова впливає на те, що ми бачимо. – Режим доступу: https://zbruc.eu/node/86903</p> <p>5. Федик О. Мова як духовний адекват світу (дійсності) — Львів: Місіонер, 2000. — 298 с.</p>		
7	Дезонтологізація світоглядних понять як передумова маніпулювання історією та сучасністю нації.	Лекція (2 год.)	<p>Лильо Т. Семантична дезонтологізація як передумова створення маніпулятивних ідеологем у світоглядній публіцистиці. Вісник Львів. ун-ту. Серія журн. 2009. Вип. 32. С. 18–31. URL: http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/download/4036/4075</p>		4-й тижд.
8	Мова ЗМІ та її вплив на ідентифікаційний процес нації.	Практичне 4 год.	Та, що до лекції (заняття 6 і 7).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок між мовою та нацією. Чи можемо мову вважати основною ознакою нації? 2. Які аргументи можна навести на користь твердження про нетотожність нації і мови? 3. Значення і призначення мови за О. Потебнею. Його трактування поняття «денаціоналізація». 4. Гіпотеза лінгвістичної відносності: аргументи «за» і «проти». 5. Семантична «дезонтологізація» як спосіб вторгнення в систему мовного буття. Наведіть власні приклади. 6. Дискусія на тему: «Феномен російськомовного українця: за і проти». 	5-й тижд.
9	Абсолютні та відносні цінності у ЗМІ та їхній вплив на національні інтереси (на прикладі «The New York Times» та «Radici Cristiane»)	Лекція (2 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Roberto De Mattei. Dyktatura relatywizmu. – Warszawa: Wydawnictwo "Prohibita", 2009 - 132 s. 2. Лильо Т. Ідеологема «диктатура релятивізму» в публіцистиці Роберто де Маттеї: постмодерністські та посткомуністичні контексти. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2021. Випуск 50. С. 96–107. 3. Krzysztof Kłopotowski. „New York Times” naprawia świat // Rzeczpospolita. – 2002. – 9 listopada. 4. Dawid Warszawski. Czy „New York Times” naprawia świat? // Rzeczpospolita. – 2002. – 23 listopada. 	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 7,5 год.	6-й тижд.

10	Динаміка ціннісних орієнтацій в контексті національних пріоритетів («The New York Times» vs «Radici Cristiane»)	Практичне (2 год)	Та, що до лекції.	<p>1. Аргументовано спростуйте або підтвердіть тезу про те, що релятивістський світогляд є викликом (загрозою) національній картині світу, національним пріоритетам.</p> <p>2. Світоглядні засади «New York Times». Прокоментуйте такі ідеологеми цього видання: «Людина є вільною і повинна сама себе творити (self made man)», «вартості впливають тільки з виховання і не є абсолютні», «все – тимчасове і може бути предметом переговорів, дискусії».</p> <p>3. «Вибіркова толерантність» «The New York Times» (дискусія щодо виставки картини в Муніципальному музеї сучасного мистецтва).</p> <p>4. Чи погоджуєтесь ви з думкою Роберто де Маттеї про те, що суть найбільших дебатів нашого часу є протистояння між прихильниками релятивізму та абсолютних цінностей. По який бік цього протистояння перебувають націоцентричні цінності.</p> <p>5. Вольтер про толерантність.</p> <p>6. Недискусійні вартості за Роберто де Маттеї.</p> <p>7. Проблема втраги константних ідентичностей людини: ваш погляд на це питання.</p> <p>8. Висловіть свою думку з приводу запропонованих Р. де Маттеї етапів руху в напрямку тоталітаризму.</p> <p>9. Проблема «напруженості» між правдою та свободою.</p>	6-й тижд.
11	Глобалізація як виклик і як можливість для національних інтересів.	Лекція (2 год)	<p>1. Лильо Т. Комунікація, ідентичність, глобалізація. – Львів, 2004. – 138 с.</p> <p>2. Gregor Ritzer: Makdonaldyzacja społeczeństwa. Warszawa: Muza S.A., 1997.</p>	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 4,5 год.	7-й тижд.
12	Медіатизація національної реальності: особливості, наслідки.	Лекція (2 год)	<p>1. Лильо Т. Антропологічні та ідеологічні наслідки медіатизації. Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2020. Випуск 48. - С. 134-142.</p> <p>1. Mazzoleni, G. (2008), «Mediatization of politics». In: Donsbash W (ed) The international encyclopedia of communication, vol VII, Blackwell, Malden, pp 3047–3051.10</p> <p>1. Hjarvard, S. (2008), «The mediatization of society. A theory of the media agents of social and cultural change», Nordicom Review, no. 29(2), pp. 105–134.</p> <p>Sartori G. Homo videns. Telewizja i postmyślenie. – Warszawa: Wydawnictwa</p>	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 3,5 год.	7-й тижд.

			Uniwersytetu Warszawskiego, 2007. – 130 s.		
13	Онтологічні та ідеологічні наслідки медіатизації та їх кореляція з національними ідеалами.	Практичне (4 год)	Та, що до лекції.	1. Поняття «медіатизація». 2. Homo videns. 3. Світ постідеї як наслідок медіатизації.	8-й тижд.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2 «Концептуальні засади трактування національних проблем у ЗМІ»

№ з/п	Тема, план, короткі тези	Форма роботи	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, години самостійної роботи	Термін виконання
14	Висвітлення проблеми ксенофобії у ЗМІ: засоби досягнення коректної аргументації.	Лекція (2 год)	1. Ксенофобія // Українська мала енциклопедія : 16 кн. : у 8 т. / проф. Є. Онацький. — Накладом Адміністрації УАПЦ в Аргентині. — 1960. — Т. 3, кн. VI : Літери Ком — Ле. — С. 777. URL: http://encyclopedia.kiev.ua/vydaniya/files/use/second_book/part1.pdf 2. Є.Захаров (упорядник), М.Семена, Г.Койнаш, І.Магдиш, та інші: Расизм і ксенофобія в Україні: реальність та вигадки. (збірка статей) — Харків: «Права людини». — 192 с. О. Майборода. Ксенофобія. — в кн.: Ю. Левенець, Ю. Шаповал (та ін.). Політична енциклопедія. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — 378 с.	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 3,5 год.	9-й тижд.
15	Журналістика Оріана Фаллачі як вияв ксенофобії чи емпатії?	Лекція (2 год)	Fallaci O. Wściekłość i duma. — Warszawa: Wydawnictwo: Cyklady 2003.	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 3,5 год.	9-й тижд.
16	Роль ЗМІ у зменшенні ксенофобських настроїв у суспільстві: аргументаційні дилеми.	Практичне (4 год)	1. Каганець І. Межа толерантності // https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobici/mezha-tolerantnosti 2. Рябчук М. Від «Малоросії» до «Індоевропи»: українські автостереотипи. — Режим доступу: http://exlibris.org.ua/riabczuk/r11.html 3. Фільм «Футболка» можна переглянути тут: https://www.youtube.com/watch?v=y4VGmyUo5-Q 4. Шевченко Т. Гайдамаки. — Режим доступу: https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=723	1. Визначіть поняття «ксенофобія» та «кіріофобія». 2. Чи можна вважати, що між ксенофобією та кіріофобією в українському контексті існує причинно-наслідковий зв'язок. Обґрунтуйте свою відповідь. 3. У чому суть ксенофобії як варварства. 4. Ксенофобія як інстинкт самозбереження: за і проти. 5. Плюси і мінуси толерантності. Дискусія навколо статті І.Каганця «Межа толерантності». Чи може толерантність заважати людині бути собою? 6. Чи погоджуєтеся Ви з такою думкою: «Журналіст, який відчуває глибини власної культури, закорінений у неї, ніколи не трактуватиме принизливо інші народи та їх	10-й тижд

				надбання. Це закорінення — основа справжньої аргументаційної коректності». 7. У чому суть проблеми деконтекстуалізації ксенофобії в журналістському тексті. Які контексти слід брати до уваги, коли пишемо про ксенофобію? 8. Чи можна звинувачувати у ксенофобії Тараса Шевченка (поєми «Гайдамаки», «Кавказ»)? Погляд польського журналіста Анджея Качинського. 9. Фільм «Футболка». Дискусія. Які слова героїв фільму, на Вашу думку, найбільше провокували конфлікт? Що повчального Ви взяли для себе як журналісти?	
17	«Злість і гордість» Оріани Фаллачі: мотивація написання, аргументація, сучасне прочитання.	Практичне (2год)	1. Оріана Фаллачі. Злість і гордість https://www.e-reading.club/bookreader.php/59336/Fallachi_-_Yarost%27_i_gordost%27.html 2. Ляпіна Л. КОНЦЕПТ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ: СУЧАСНІ ТРАКТУВАННЯ - https://periodicals.karazin.ua/sms/article/view/13564/12768 3. Інтерв'ю століття. Фаллачі проти Хомейні. URL: https://lysty.net.ua/fallaci/	1. Мотивація творчості Оріани Фаллачі: провокація ксенофобії чи спричинений загрозами італійській (європейській) ідентичності біль? 2. У чому полягає вразливість Європи за О. Фаллачі? 3. Чому Фаллачі виступає проти іммігрантів? 4. Образ ісламу в текстах О.Фаллачі. Чи має журналіст право на такі виражальні засоби щодо релігії. Обґрунтуйте свою відповідь. 5. Як Ви прокоментуєте поведінку О.Фаллачі під час інтерв'ю з Аяталою Хомейні? 6. Що таке мультикультуралізм? Чому О.Фаллачі критикує політику мультикультуралізму?	11 тижд
18	Редакційні ідеали журналу «Kultura» (Париж) та їх значення в утвердженні міжнародного примирення між народами Центрально-Східної Європи.	Лекція (2 год)	1. Мерошевський Ю. «Російський “польський комплекс” і простір УЛБ”. URL: http://shron2.chtyvo.org.ua/Anthologia/My_ne_ie_ukrainofilamy_Polska_politychna_dumka_pro_Ukrainu_i_ukraintsiv_Antologia_tekstiv.pdf 2. Маєвський Ю. Листа до редакції [“Культури”]. URL: http://shron2.chtyvo.org.ua/Anthologia/My_ne_ie_ukrainofilamy_Polska_politychna_dumka_pro_Ukrainu_i_ukraintsiv_Antologia_tekstiv.pdf 3. Лободовський Ю. Проти привидів минулого. URL: http://shron2.chtyvo.org.ua/Anthologia/Prostir_svobody_Ukraina_na_shpaltakh_paryzkoj_Kultury.pdf 4. Бердиховська Б. Україна в житті Єжи Гедройця і на сторінках паризької	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 3,5 год.	11 тижд

			<p>“Культури”.</p> <p>http://shron2.chtyvo.org.ua/Anthologia/Prostir_svobody_Ukraina_na_shpaltakh_paryzkoj_Kultury.pdf</p> <p>5. Рябчук. Зло банальне й метафізичне: рецепція Росії у публіцистиці журналів “Культура” та “Сучасність” // Сучасність. — 1997. — Ч. 10.</p>		
19	Значення журналу «Kultura» (Париж) у польсько-українському примиренні.	Практичне (4 год)	Та, що до лекції.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Політична філософія журналу Єжи Гедройця «Культура» (Париж). 2. Візії національних питань народів Центрально-Східної Європи (Польща, Україна, Литва, Білорусь) на сторінках “Культури”. 3. Аргументація Листа до редакції [“Культури”] о. Юзефа Маєвського. 4. “Культура” проти привидів минулого. 5. Образ Росії на сторінках «Культури». 6. Запропонуйте свою аргументаційну модель польсько-українського примирення. Тобто наведіть й обґрунтуйте 5-7 найактуальніших засад (причин для) цього примирення. 	12 тижд
20	Російська агресивність як вияв проблематичної ідентичності. Аргументи М. Епштейна.	Лекція (2 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Епштейн М. По той бік совка. Політика на грані гротеску. – К.: Дух і літера, 2016. – 318 с. URL: https://coollib.net/b/547834-mihail-naumovich-epshteyn-ot-sovka-k-bobku-politika-na-grani-groteska/read 	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 4,5 год.	13ти жд.
21	Генеza російсько-української війни в публіцистичних аргументаціях М. Епштейна.	Практичне (2 год)	Та, що до лекції.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Генеza і суть російської російської тотальгії. 2. Проблема-тичність російської історії як одна з причин агресивної політики Москви. 3. Суть поп-релігії та панфобії. 	13 тижд
22	Висвітлення національних трагедій у фотожурналістиці: підходи Джеймса Нахтвея і Кевіна Картера.	Лекція (2 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Джеймс Нахтвей: погляд на війну через об’єктив https://ua.euronews.com/2016/10/21/james-nachtwey-we-must-think-deeply-before-people-commit-to-war 2. «Я вірю в силу інформації»: Джеймс Нахтвей поспілкувався з Гіллари Робертс https://www.canon.ru/pro/stories/james-nachtwey-memoria-i-interview/ 3. Нахтвей Дж. Бажаю, щоб мої фотографії служили свідченням (виступ на TED 2007) 	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 5,5 год.	14 тижд

			<p>https://www.ted.com/talks/james_nachtwey_my_wish_let_my_photographs_bear_witness?language=uk</p> <p>4. Стерв'ятник і дівчинка: знаменита фотографія, після якої фотограф наклав на себе руки. https://terra-z.com/archives/94867</p> <p>5. Від тріумфу до самогубства http://mediakritika.by/article/1513/ot-triumfa-do-samoubystva</p> <p>6. Фільм «Одна сота секунди» (Сьюзен Джейкобсон). https://www.youtube.com/watch?v=dmw2p3xtSTI</p>		
23	Етичні аспекти висвітлення національних трагедій (приклад Дж. Нахтвея та К. Картера).	Практичне (2 год)	Та, що до лекції.	<p>1. Місія фотографії за Джеймсом Нахтвеем.</p> <p>2. Дискусія про вибір фотожурналіста: Кевін Картер та Джеймса Нахтвея.</p> <p>3. Дискусія щодо фільму «Одна сота секунди» (проблема вибору журналіста).</p>	14
24	Тема Голодомору 1932-1933 років у ЗМІ: аргументаційні акценти зарубіжних ЗМІ, проблема віктимізації	Лекція (2 год)	<p>1. Геноцид. URL: https://www.bitlex.ua/uk/blog/terms/post/genotsyd</p> <p>2. Щоб визнати Голодомор геноцидом, світ має зрозуміти намір Кремля. URL: https://www.radiosvoboda.org/a/28875569.html</p> <p>3. Лемкін Р. Радянський геноцид в Україні. URL: https://www.radiosvoboda.org/a/1349371.html</p> <p>4. Сімкін М. Голодомор в Україні є класичним прикладом радянського Геноциду, – Рафал Лемкін. URL: https://day.kyiv.ua/uk/article/to-p-net/golodomor-v-ukrayini-y-e-klasychnym-prykladom-radyanskogo-genocydu-rafal-lemkin</p> <p>5. Шість ознак того, чому Голодомор дійсно був геноцидом (фрагменти доповіді професора Володимира Сергійчука у Віденському університеті). URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2586006-sist-oznak-togo-comu-golodomor-dijsno-buv-genocidom.html</p> <p>6. Голод в СРСР. Уривок із книги Тимоті Снайдера "Криваві Землі". URL:</p>	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 3 год.	15 тижд

			<p>https://www.istpravda.com.ua/research/2011/11/25/62973/ 7. Полтавщина. Свідчення Софії Денисенко про те, як більшовики руйнували генофонд української нації. URL: https://lysty.net.ua/poltavschyna-denysenko/</p> <p>8. Мейс Дж. Повість про двох журналістів. URL: https://day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-cuspilstvo-povist-pro-dvoh-zhurnalistiv</p> <p>10. Люди правди: Малкольм Маггерідж. URL: https://old.uinp.gov.ua/news/lyudi-pravdi-malkolm-ma-eridzh</p> <p>11. Малкольм Маггерідж і Голод в Україні 1932–1933 років. URL: https://lysty.net.ua/malcolm-maggeridge/</p> <p>12. Гарет Джонс повертається в Україну. URL: https://lysty.net.ua/gareth-johnes/</p> <p>13. Волтер Дюранті – журналіст, який став «символом» замовчування Голодомору. URL: https://www.radiosvoboda.org/a/972983.html</p> <p>14. Лільо Т. Маркери совісті. URL: https://lysty.net.ua/markery-sovisti/</p>		
25	Образ жертви геноциду в сучасних зарубіжних ЗМІ: приклад Вандеї.	Лекція (2 год)	<p>1. Reynald Secher, Ludobójstwo francusko-jrancuskie. Wanda Department Zemsty, przeł. Marian Miszalski, Wydawnictwo „Iskry”, Warszawa 2003, ss. 288.</p> <p>2. Сюдюков І. Щоб Донбас не став «Вандеєю». URL: https://day.kyiv.ua/blog/polityka/shchob-donbas-ne-stav-vandeyeu</p> <p>3. Bałkiewicz-Brożek J. Wolność, Równość, Kłamstwo // GN 03/2012. URL: https://www.gosc.pl/doc/1055701.Wolnosc-Rownosc-Klamstwo</p>	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 4 год.	15 тижд
26	Категорія «Інший» в журналістиці: міжнародний аспект, спадщина Р. Капусцінського.	Лекція (2 год)	<p>1. Капусцінський Р. Автопортрет репортера. – Темпора, 2011. – 134 с.</p> <p>2. Бондар А. Ришард Капусцінський між історією та літературою // Критика. – Київ, 2007. – Червень,</p>	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу. 4,5 год.	16 тижд

			<p>(число 6). https://krytyka.com.ua/articles/ryshard-kapustsinsky-mizh-istoriieyu-ta-literaturou 3. Шеремет О. Ришард Капусцінський і його «література пішки» http://litakcent.com/2012/03/21/ryshard-kapuscinskyj-i-joho-literatura-pishky/ 4. Лильо Т. Идеологеми журналістського світопізнання Ришарда Капусцінського як виклик сучасним інтерпретаціям призначення ЗМІ http://old.franko.lviv.ua/faculty/jur/publications/visnyk34/Visnyk%2034_P5_09_Lylio.pdf</p>		
31	Проблема «зрозуміти Іншого» в журналістиці: настанови Ришарда Капусцінського.	Практичне (2 год)	Та, що до лекції.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ришард Капусцінський як репортер-міжнародник. 2. Чому Р. Капусцінський наголошував на журналістському смиренні під час вивчення чужої національної культури, чужого менталітету? 3. Місія журналіста. Журналіст як перекладач з культури на культуру. 4. Проблема об'єктивності ЗМІ. 5. Проблема правдоподібності та достовірності в репортажах Ришарда Капусцінського. 6. У чому полягає різниця між журналістом та медіа-працівником. 7. Чому Р. Капусцінський виступав проти тотальної спеціалізації журналістського знання і порівнював журналіста до <i>casador furtivo</i> (ісп. браконьєр)? 8. Як ви зрозуміли думку Ришарда Капусцінського про те, що сучасна людина стає провінціалом у часі? 	16 тижд

Розробив:

доц. Т. Я. Лильо